

Vraag het de deskundige

JAN DROST

Jan Drost is gespecialiseerd in de filosofie van de liefde.

Lichaamsgeur zegt niet alles

Hoe belangrijk is lichaamsgeur als het gaat om de aantrekkingskracht tussen twee mensen?

Lichaamsgeur is niet onbelangrijk. De kans dat we graag dichtbij iemand zijn die we onaangenaam vinden ruiken, is immers klein. Vanuit de biologie wordt zelfs gedacht dat geur doorslaggevend is voor het al dan niet ontstaan van de liefde tussen mensen.

Ik zat een keer in de trein naast een meisje van een jaar of veertien. Toen ik zag dat ze een artikel las met de titel 'Vind de liefdesmatch van je leven!' kon ik het niet laten mee te lezen. Er werd geadviseerd te letten op de biomarkers. Dat zijn zintuiglijk waarneembare kenmerken van gezondheid en vruchtbaarheid. Een van de biomarkers die genoemd werden was geur. Daarom moest je bij een eerste date niet te veel parfum opdoen; dat zou het natuurlijke proces verstoren. Als je elkaar lekker vond ruiken betekende dit dat je een goede combi vormde, en was de liefde vrijwel gegarandeerd.

Nu is er inderdaad een biologisch verband tussen de voorkeur van onze neus en hoe geschikt een ander persoon is. Maar dit zegt vooral iets over de genetische combinatie, en weinig over de vraag of twee mensen gelukkig met elkaar kunnen worden. Door de overwaardering van biologische kenmerken kunnen we denken dat we door te zoeken naar een biomatch een goede liefdesmatch zullen vinden. Maar het is de vraag of ons biologische kompas hetzelfde is afgesteld als ons liefdeskompas.

“
Een goede biomatch is niet per se een goede liefdesmatch

Filosoof Arthur Schopenhauer (1788-1860) wees erop dat degene met wie wij uitstekend nageslacht kunnen produceren niet per se de persoon is met wie wij gelukkig kunnen zijn.

Mijns inziens is de betekenis van geur veelomvattender dan het puur biologische. Mensen zitten ingewikkelder in elkaar. Het bewijs is de merkwaardige ervaring dat de geur van onze geliefde ons kan tegenstaan. Is dat omdat zijn of haar genensamenstelling plotseling is veranderd? Dat lijkt me niet. Vaak gebeurt dit als het niet goed zit in de relatie, als het gevoel er (even) niet meer is, of als je ruzie hebt. Als de ruzie is bijgelegd, vinden we de ander opeens weer onweerstaanbaar ruiken. Niet omdat de genen terug zijn, maar omdat de liefde terug is. Ik denk dat wij met onze neus naar meer zoeken dan een voortplantingsmaatje. Ik denk dat wij ook zoeken naar liefde en veiligheid. Het is mooi als beide zoektochten dezelfde persoon opleveren. Maar dat hoeft niet zo te zijn.

► Ook een vraag? hartenziel@persgroep.nl

HET PANEL

HUISARTS
Rutger Verhoeff

**PSYCHO-
LOOG**
Steven Pont

**LIEFDES-
EXPERT**
Jan Drost

Zelfvertrouwen Tatoeages zijn er niet alleen als lichaamsversiering. Ze kunnen ook een ontsierend litteken wegwerken, of een gereconstrueerde borst van een tepel voorzien. De eerste lichting medisch tatoeëerders is inmiddels afgestudeerd.

De tatoeage als waardige camouflage

Arnoud Kluiters

Jessica Steglich (39) kwam niet graag in kleedruimtes. Doodsbang was ze dat iemand zou schrikken van de littekens, die het gevolg zijn van behandelingen tegen borstkanker. Tot ze door een medisch tatoeëerder tepelhoven liet aanbrengen op haar gereconstrueerde borsten. „Nu zien ze er weer natuurlijk uit.”

Medisch tatoeëerder Rinus Souisa (60) uit Middelburg hoort zulke verhalen vaker van diegenen die hij behandelt. Altijd dwaalt de blik van omstanders af naar hun afwijking. Een wijnvlek, een brandwond, een litteken van een hazenlip. Dat eeuwige gestaar doet iets met je zelfvertrouwen. Duizenden lotgenoten in Nederland kunnen dat bevestigen. Zodra er een medische tatoeage overheen wordt gezet, stopt het gegluur.

„Ze voelen zich daarna zo anders”, zegt de tatoeagespecialist uit Middelburg en oud-voorzitter van de Nederlandse Bond van Tatoeëerders. Al vanaf zijn dertiende versiert hij de

“
In twee sessies van een uur had ik nieuwe tepelhoven. Wat een verademing

— Jessica Steglich

huid van anderen. Vroeger deed hij dat in zijn eigen tattooshop, tegenwoordig werkt hij als erkend medisch tatoeëerder. Het is een relatief nieuw beroep, waarvoor sinds vorig jaar een opleiding bestaat. Cursisten leren daarin van Souisa alles wat nodig is: van een tepelhof prikken en kleuren na een borstreconstructie tot het wegwerken van een lelijk litteken.

Wijnvlek

De Middelburger staat zelf aan de wieg van de opleiding. In 1996 werkt hij een grote ontsierende wijnvlek weg in het gezicht van een 14-jarig meisje. Secuur mengt hij de kleuren tot ze perfect kloppen bij het gezicht van de tiener. Sindsdien camoufleert hij bij meer mensen beschadigingen. Souisa: „Het werkt helend. Opeens vallen mensen niet meer op. Ze zijn gewend om uren voor de spiegel te staan, om te camoufleren wat op een feestje niet gezien mag worden. Na de behandeling hoeft dat niet meer. Niemand kijkt me nog na, vertellen ze me. Die nieuwe vrijheid blijkt een vreemde ervaring. Omdat ze weer normaal zijn.”

Het voordeel van zo'n medische tatoeage is dat deze minder snel vervaat dan permanente make-up, omdat de kleur dieper wordt ingebracht. Toch aarzelde de medische wereld aanvankelijk, want de tatoeëerder heeft geen medische opleiding. „Dat 14-jarige meisje: ik had haar huid zo graag willen verdoven, maar dat mocht niet. Ze heeft zelf de wilskracht gehad om uren de pijn van de naalden te doorstaan.”

Wanneer Souisa plastisch chirurg Hans Pieter van Not ontmoet, staat hij niet langer alleen. „We zijn allebei geïnteresseerd in hoe onze vakgebieden elkaar aanvullen”, vertelt de tatoeëerder. „Ik ben niet geregistreerd als arts en mag niet met medicijnen werken. Terwijl hij vanuit zijn opleiding tot arts juist niet is opgegroeid met naalden en inkt, het kleurgevoel,

▲ Soms kijken artsen vreemd op, als ze medisch tatoeëerder Rinus Souisa op de OK zien. FOTO DIRK-JAN GJELTEMA

het stappenplan van de behandelingen en de reactie van de huid. Daarom hebben we onze werelden samengebracht.”

De plastisch chirurg en de tatoeëerder wekken de belangstelling van andere chirurgen. Er ontstaat een eerste samenwerking in het Medisch Wellness Centrum Zeeland in Goes. De medisch geschoolden mogen een verdovend middel injecteren en corticosteroiden inbrengen om de littekens te verzachten; Souisa mag zijn naald en inkt hanteren.

Worm

Wanneer Van Not en Souisa in september 2016 de nieuwe opleiding Medisch Tatoeëren beginnen, geeft de Nederlandse Vereniging voor Plastisch Chirurgie (NVPC) daar groen licht voor. „De kwaliteit van medisch tatoeëren heeft nu een minimumniveau”, zegt vicevoorzitter Marc Mureau. De eerste zeven cursisten hebben in januari dit jaar hun diploma ontvangen en zijn bevoegd om in ziekenhuizen te werken. Dit najaar begint een tweede cursus. Souisa: „We leggen de lat nog hoger: de diploma’s hebben het logo van de NVPC en van de Patiëntenfederatie Nederland.”

Via lotgenotencontact komt ook Steglich bij Souisa terecht. Na haar borstkanker kiest ze bij een reconstructie aanvankelijk nog voor twee

siliconenprothesen. Ze laat ook dan twee tepelhoven tatoeëren, maar het duurt zes sessies om de inkt aan te brengen en de kleur goed te krijgen. „Het lukte niet meteen. De inkt liet los, in dikke korsten. Het pakte grijs uit in plaats van bruin-rose.”

Omdat ze in die periode zwanger wordt, stopt ze met deze sessies. De borstreconstructie en de tepelhoven zijn opeens niet meer zo belangrijk als het nieuwe kindje.

Totdat ze later ziek wordt, omdat haar immuunsysteem heftig reageert op de siliconen. Ze worden er door artsen uitgehaald. Steglich krijgt twee nieuwe borsten, gemaakt van haar buikvet. Wanneer ze samen met een lotgenoot naar Zeeland afreist, laat ze zich overtuigen om alsnog tepelhoven te laten tatoeëren. „Ik vond de begeleiding zo prettig dat ik me-

zelf een nieuwe kans gaf. Souisa tatoeëerde bij mij in twee sessies van een uur nieuwe tepelhoven. Wat een verademing.”

Zo’n positief verhaal heeft ook Suzanne Meijer (39). Na twee openhartoperaties had ze een dik, rood litteken van vijf centimeter ter hoogte van haar borstbeen lopen. „Ik vond het op een worm lijken, maar ik heb me nooit anders willen kleden om het litteken te bedekken. Hooguit camouflerde ik de plek met een crème als ik uitging of wilde gaan zwemen.”

Zon

Twee jaar na de tweede operatie loopt ze toevallig de tattooshop van Souisa binnen. Hij verwijst haar door naar Van Not. Om de verdikking weg te werken, spuit de arts eerst in twee sessies kleine doses corticosteroiden in. Souisa tatoeëert het met zijn naald verspreid over het litteken, om het weefsel over de hele lengte gelijkmatig in te laten zakken. Na een jaar is de huid klaar voor de medische tatoeage en brengt Souisa het litteken in een half jaar in de goede lichaamskleur. Meijer is er blij mee. „Je moet goed kijken om nog iets te zien, heel soms zie je nog wat contrast. De huid is rustig, alleen moet ik voorzichtiger omgaan met de zon.”

Zo komt langzaam maar zeker een einde aan de behandelingen door te

▲ **Suzanne Meijer: „Je moet heel goed kijken om nog iets van mijn litteken te zien.”**

FOTO DESIREE SCHIPPERS

onervaren uitvoerders: tatoeages die bijvoorbeeld verkeerd zijn aangebracht, niet goed kleuren of lichamelijke reacties geven. Souisa heeft zijn tattooshop in Middelburg verkocht. Hij opent twee behandelcentra in Goes en Terneuzen. „Uiteindelijk hoop ik dit vak status te geven, zodat veel meer mensen hun eigenwaarde terugvinden.”

Voor anesthesisten en andere specialisten in de operatiekamer van het ziekenhuis is het soms nog even wennen, zo’n medisch tatoeëerder in de operatiekamer. Souisa, met een lach: „Ik krijg soms verbaasde blikken toegeworpen. Wat doet die krachtsporter hier, met een tatoeage van oksel tot knie, gekregen van een familie uit Samoa?”

Niemand kijkt me nog na, vertellen ze me. Een nieuwe vrijheid, ze zijn weer normaal

—Rinus Souisa

NARCOSE

Soms is narcose nodig voor het zetten van een medische tatoeage.

Zo vereist een medische tatoeage in het gezicht meestal een algehele narcose. Dat komt omdat de

huid van bijvoorbeeld de oogleden gevoelig is. Bij een te behandelende wijnvlek is een narcose nodig, omdat er bij een plaatselijke verdoving adrenaline vrijkomt, waardoor

de kleinere haarvatjes sluiten. Een wijnvlek verliest daardoor zijn contrast met de omliggende huid. Dat maakt tatoeëren moeilijker. Bij een narcose sluiten de bloedvaten niet.